

Data przesłania artykułu: 7 XI 2023

Data przyjęcia artykułu do druku: 13 XI 2023

DOI: <https://doi.org/10.12775/AKZ.2023.010>

MARCIN SMOCZYŃSKI

(Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

marsmo@umk.pl

ORCID ID: 0000-0002-4111-0201

BIUROWOŚĆ BRYTYJSKIEGO HOME OFFICE W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM Omówienie projektu

W 2024 r., w ramach grantu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (Konkurs „Miniatura”, nr rej. 2023/07/X/HS3/00237) zostanie zrealizowany projekt pt. *Biurowość brytyjskiego Home Office w okresie międzywojennym*.

W polskiej literaturze naukowej z zakresu historii zarządzania dokumentacją rzadko podejmuje się zagadnienie zagranicznej biurowości, choć doświadczenia te z pewnością wpływały także na funkcjonowanie rodzimych urzędów administracji publicznej. Przykładem może być choćby wielka reforma systemu kancelaryjnego z 1931 r.¹ Omawiany projekt ma na celu częściowe uzupełnienie tej dotkliwej luki badawczej poprzez rozpoznanie i wstępną analizę naukową mechanizmu wytwarzania dokumentacji w brytyjskim Home Office, odpowiedniku polskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który – tak jak w naszym kraju – oddziaływał na biurowość we wszystkich innych jednostkach sektora finansów publicznych szczebla centralnego i terenowego.

W kwestionariuszu badawczym znalazły się pytania dotyczące między innymi stosowanych w wybranej jednostce organizacyjnej systemów kancela-

¹ Zob. m.in. Smoczyński, „Polnische und deutsche Büroreformen”, 75–91.

ryjnych, sposobów tworzenia, poświadczania, wartościowania i bieżącego przechowywania dokumentów, schematów wewnętrznych obiegów dokumentacji, liczebności i fachowości personelu oraz trybu funkcjonowania archiwum urzędu. Intencją będzie także zbadanie ewolucji biurowości w Home Office na przestrzeni dwudziestu lat, w specyficznym, powojennym, a zatem okresie sprzyjającym nadmiernej rozbudowie struktur, formalistyki i narastającej masowości dokumentacji, oraz porównanie tej drogi dziejowej z polskimi, intensywnymi i równoległymi doświadczeniami.

Głównym zadaniem badawczym, które zostanie zrealizowane w ramach grantu będzie pobyt w Londynie oraz kwerenda archiwalna w zasobie The National Archives. Równie ważne będą kwerendy w londyńskich bibliotekach, ze szczególnym uwzględnieniem The British Library, które pozwolą na skompletowanie naukowej literatury przedmiotu oraz materiałów o charakterze źródłowym z prasy codziennej i fachowej, międzywojennych podręczników uczących efektywnej biurowości oraz materiałów edukacyjnych kolportowanych wśród brytyjskich urzędników.

■ Bibliografia

Smoczyński, Marcin. „Polnische und deutsche Büroreformen in der Zwischenkriegszeit”. W *Urkunden, Archive, Kontexte*, zredagowały Magdalena Wiśniewska-Drewniak i Katarzyna Peplowska, 75–91. *Geschichte im mitteleuropäischen Kontext 3*. Göttingen: V&R unipress, 2022. <https://doi.org/10.14220/9783737014724.75>.